

BAB III

METODE PANALUNGTIKAN

3.1 *Setting* Panalungtikan

Setting panalungtikan ngawengku lokasi panalungtikan, subjék panalungtikan, jeung waktu pelaksanaan panalungtikan.

3.1.1 Lokasi Panalungtikan

Ieu panalungtikan tindakan kelas téh dilakukeun di SMP Negeri 6 Kuningan Jl. Pramuka Gg. Tunas III No.45 Telp. (0232) 8712110.

3.1.2 Subjék Panalungtikan

Subjék dina ieu panalungtikan nya éta siswa SMP Negeri 6 Kuningan kelas VIII C anu jumlahna 19 urang, ngawengku 10 siswa lalaki jeung 9 siswa awéwé. Ditangtukeun kelas VII C lantaran siswa di éta kelas kamampuh nulis pupuhna kagolong kurang dibandingkeun jeung kelas-kelas séjéna.

3.1.3 Waktu Panalungtikan

Ieu panalungtikan dilaksanakeun dina bulan Fébruari 2014. Nu réana tilu kali, nya éta pra panalungtikan, siklus kahiji, jeung siklus kadua.

Tabél 3.1
Waktu Panalungtikan

No.	Kegiatan	Waktu
1.	Pra panalungtikan	6 Pébruari 2014
2.	Siklus I	17 Pébruari 2014
3.	Siklus II	24 Pébruari 2014

3.2 Méthode Panalungtikan

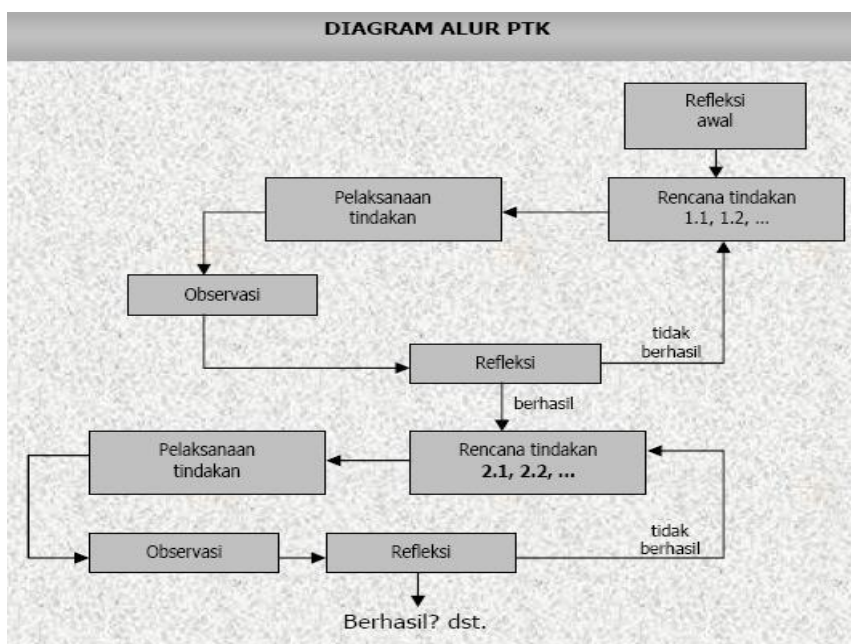
Dumasar kana tujuan anu hayang dihontal, ieu panalungtikan téh ngagunakeun métode Panalungtikan Tindakan Kelas (PTK). Nurutkeun Ebbut (Barliani, 2013) panalungtikan tindakan kelas mangrupa kajian sistematis tina upaya pikeun ngaropéa praktik atikan ku guru ku cara ngalakukeun tindakan–tindakan dina kagiatan pembelajaran dumasar kana réfléksi ngeunaan hasil tina tindakan kasebut. Aya tilu kecap anu ngawangun PTK, nya éta saperti ieu di handap.

- a. Panalungtikan, hiji kagiatan anu nalaah hiji objék ku cara ngagunakeun cara jeung aturan métodologi anu tangtu pikeun nyangkem data atawa informasi anu miboga mangpaat dina ngaronjatkeun kualitas hiji hal anu ngirut minat.
- b. Tindakan, kagiatan anu ngahaja dilakukeun sarta miboga tujuan anu tangtu.
- c. Kelas, dina ieu hal teu ngawengku ruangan kelas, tapi dina hal ieu nu dimaksud kelas téh nya éta sakelompok siswa dina waktu anu sarua, narima pangajaran anu sarua ti guru anu sarua ogé.

3.3 Desain Panalungtikan

Nurutkeun Kemmis jeung Mc Taggart (dina Barliani, 2013) panalungtikan tindakan bisa ditingali salaku hiji siklus spiral tina penyusunan perencanaan, pelaksanaan tindakan, pengamatan (observasi), jeung réfléksi anu saterusna bisa ogé dibarengan ku siklus spiral.

Sangkan leuwih jéntré, titénan diagram ieu di handap.

Gambar 3.1
Diagram alur PTK
Kemmis & MC Taggart (Rafi'udin 1997)

Nurutkeun diagram diluhur, tahap – tahap panalungtikan bisa katitén dina katerangan ieu di handap.

- a. Réfléksi awal. Tahap ieu dimaksudkeun salaku kagiatan penjajakan nu dimangpaatkeun pikeun ngumpulkeun informasi ngeunaan situasi-situasi nu rélevan jeung téma panalungtikan.
- b. Rancangan tindakan. Tahap ieu dadasar tina hasil réfléksi awal. Lamun dirinci, rarancang tindakan téh ngawengku tindakan anu rék dilakukeun pikeun menerkeun, ngaronjatkeun anu dipikahayang salaku solusi tina masalah anu sipatna *fleksibel* dina harti bisa robah saluyu kana situasi jeung kondisi.

- c. Pelaksanaan tindakan. Tahap ieu nyoko kana naon anu dilakukeun ku panalungtik salaku upaya pikeun menerkeun, ningkatkeun atawa ngarobah dumasar kana rarancang tindakan.
- d. Observasi. Tahap observasi ieu nyoko kana instrumen panalungtikan. Dina kagiatan ieu panalungtik nalungtik hasil atawa dampak tina tindakan anu dilakukeun ka siswa.
- e. Réfléksi. Tahap réfléksi ieu mangrupa kagiatan analisis sarta interprétasi kana sakabéh informasi hasil tina kagiatan tindakan. Dina kagiatan ieu, panalungtik neuleuman sarta miboga tinimbang hasil-hasil tina tindakan. Ngaliwatan réfléksi anu jero, bisa ditarik kacindekan. Réfléksi mangrupa bagian anu penting dina panalungtikan tindakan kelas, nya éta pikeun maham kana prosés jeung hasil anu aya, anu mangrupa parobahan salaku akibat tina tindakan anu geus dilakukeun.

3.4. Téknik Ngumpulkeun Data

Téknik anu digunakeun pikeun ngumpulkeun data dina ieu panalungtikan ngawengku tés, observasi, jeung catetan lapangan.

3.4.1 Téhnik Tés

Tés kamampuh siswa dilaksanakeun pikeun mikanyaho jeung ngukur hasil diajar siswa dina pangajaran guguritan kalayan ngagunakeun média *audio-visual*. Tés ieu dilaksanakeun ngaliwatan tés penampilan diunggal tahap pangajaran pikeun mikanyaho jeung ngukur kamampuh siswa dina guguritan, ti mimiti siklus I jeung siklus II.

3.4.2 Téhnik Observasi

Observasi dina ieu panalungtikan dilakukeun pikeun nalungtik éféktifitas média pangajaran *audio-visual* dina prosés pangajaran guguritan. Daryanto (2012:15) nétélakeun yén nu jadi objék observasi téh nya éta kajadian-

kajadian nu lumangsung sacara alami. Format observasi dina ieu panalungtikan ngawengku lembar observasi ka guru jeung lembar observasi ka siswa, anu langsung dieusian ku *observer*.

3.4.3 Catetan Lapangan

Catetan lapangan mangrupa instrumen pikeun nyatet sagala kajadian anu karandapan dumasar kana tindakan anu dilakukeun ku guru, anu gunana pikeun nempo kamekaran tindakan jeung perkembangan siswa dina ngalakukeun prosés pangajaran (Sanjaya, 2009:98). Dina catetan lapangan ieu, dieusian ku hasil observasi, réaksi, jeung réfléksi panalungtikan nalika lumangsugna prosés pangajaran.

3.5 Prosedur Panalungtikan

Prosedur panalungtikan ieu ngawengku sababaraha kagiatan anu dilaksanakeun salila kagiatan panalungtikan, ti mimiti kagiatan awal tepi ka kagiatana ahir, diantarana saperti ieu di handap.

Dumasar kana téknik di luhur, ngumpulkeun data dilaksanakeun ngaliwatan langkah-langkah ieu di handap.

- a. Nepungan guru basa Sunda keur ngabadamikeun rencana panalungtikan.
- b. Dina Siklus I ngajarkeun nulis pupuh asmarandana maké rarancang pangajaran disiapkeun ku panalungtik, nu eusina aya média *audio-visual*.
- c. Salila guru ngajar, panalungtik salaku panitén I jeeung guru basa Sunda sejenna salaku panitén II, niténan guru ngajar jeung siswa diajar. Sagala kagiatan pangajaran dicatet dina pedoman *observasi*.
- d. Dina Siklus II, saperti dina Siklus I, guru ngajarkeun nulis pupuh asmarandana maké rarancang pangajaran nu geus meunang ngaréfisi luyu jeung kapanggih tina Siklus I.

- e. Salila guru ngajar jeung murid diajar nulis pupuh, panalungtik salaku panitén I jeung guru basa Sunda séjénna salaku panitén II meunteun tur nyatet prosés pangajaran.

3.5 Instrumén Panalungtikan

Instrumén dina ieu panalungtikan, nya éta lembar observasi, jeung catetan lapangan.

a. Lembar Observasi

Lembar observasi mangrupa salasahiji instrumén anu dipaké pikeun ngumpulkeun data dina panalungtikan. Dina observasi ieu aya dua hal anu ditalungtik, nya éta lembar observasi aktivitas guru jeung lembar observasi aktivitas siswa.

1) Lembar Observasi Aktivitas Guru

Observer niténan langsung jeung ngaévaluasi panalungtik (guru) nalika keur ngajar salila lumangsungna prosés KBM.

Lembar Observasi Aktivitas Guru

Wasta Obsérver :

Poé, Kaping :

Tabuh :

Standar Kompetensi: Mampuh nulis pikeun ngébréhkeun pikiran, rasa jeung kahayang dina wangun surat, esai, laporan, sisindiran jeung guguritan.

Kompetensi Dasar : Nulis guguritan.

No.	Aktivitas	Skor			
		1	2	3	4
1.	Kegiatan Awal a. Nuliskeun topik pangajaran, ngabsén. b. Ngajelaskeun ngeunaan tujuan				

Rega Mahardika, 2014

Média Pangajaran Audio-Visual

Pikeun Ngarajatkeun Kamampuh Nulis Guguritan Dina Pupuh Asmarandana

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

	<p>pembelajaran</p> <p>c. Méré apersepsi jeung motivasi.</p> <p>d. Ngainstruksikeun siswa sangkan ngaregepkeun materi nu rék diajarkeun.</p>				
2.	<p>Kegiatan Inti</p> <p>a. Méré materi pangajaran ngeunaan ngaregepkeun guguritan.</p> <p>b. Mapagahan siswa sangkan bisa ngaregepkeun <i>video</i> guguritan anu rék disetél.</p> <p>c. Nyetél <i>video</i> guguritan.</p> <p>d. Ngabimbing siswa sangkan bisa ngaregepkeun kalayan daria.</p> <p>e. Nyontoan nulis guguritan.</p> <p>f. Méré kasempetan ka siswa pikeun nanya.</p>				
2.	<p>Kegiatan ahir</p> <p>a. Negeskeun deui matéri pangajaran anu geus ditepikeun</p> <p>b. Ngalaksanakeun tés.</p> <p>c. Mungkas kegiatan pangajaran.</p>				
Jumlah					

- Katéangan :
1. Goreng
 2. Cukup
 3. Hadé
 4. Hadé Pisan

Catatan Obsérver :

Kuningan, Pébruari 2014

Observer

Nu Nalungtik

Rega Mahardika

NIM. 0902483

2) Lembar Observasi Aktivitas Siswa

Observer niténan aktivitas siswa salila lumangsungna prosés pangajaran anu aya patalina jeung motivasi anu tumuwuh salila prosés pangajaran.

Lembar Obsérvasi Aktivitas Siswa

Wasta Obsérver :

Poé, Kaping :

Tabuh :

Standar Kompetensi: Mampuh nulis pikeun ngébréhkeun pikiran, rasa jeung kahayang dina wangun surat, esai, laporan, sisindiran jeung guguritan.

Kompetensi Dasar : Nulis Guguritan.

No.	Aktivitas	Skor			
		1	2	3	4
1.	Kegiatan Awal a. Nurut nalika dikondisikeun b. Ngarti kana apersépsi materi anu rék diterangkeun c. Sumanget jeung ngabogaan motivasi diajar d. Ngarti kana tujuan jeung léngkah-léngkah pangajaran anu kudu dihontal salila pangajaran				
2.	Kegiatan Inti a. NgaKuninganan materi ngeunaan guguritan.				

Rega Mahardika, 2014

Média Pangajaran Audio-Visual

Pikeun Ngaronjatkeun Kamampuh Nulis Guguritan Dina Pupuh Asmarandana

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

	b. Siswa kalibet kana pangajaran guguritan nu ngagunakeun média pangajaran <i>audio-visual</i> c. Segep dina ngaKuninganan pangajaran ngagunakeun média <i>audio-visual</i> . d. Siswa nanyakeun ngeunaan kekecapan anu kurang dipikaharti.				
3.	Kegiatan ahir a. Siswa ngalaksanakeun tés. b. Mungkas kegiatan pangajaran.				
Jumlah					

Katérangan : 1. Goreng

2. Cukup

3. Hadé

4. Hadé Pisan

Catetan Observer :

Kuningan, Pébruari 2014

Observer

Nu Nalungtik

Rega Mahardika

NIM 0902483

b. Catetan Lapangan

Catetan lapangan dieusian ku *observer* salaku catetan salila prosés pangajaran lumangsung anu mangrupa catetan kajadian dina pangajaran anu henteu nyampak dina lembar obsérvasi.

Lembar Catetan Lapangan

Wasta Observer :

Poé, Kaping :

Tabuh :

Catetan Lapangan	Réfléksi jeung Analisis

Kuningan, Pébruari 2014

Observer,

NIP/NIM

3.6 Téhnik Ngolah Data

Analisis data dilakukeun dina unggal siklus, minangka refleksi pikeun parobahan dina siklus satuluyna. Aya sababaraha tahapan dina analisis data, nya éta:

- a. Niténan deui hasil tés jeung hasil obsérvasi
- b. Nganalisis data anu mangrupa hasil tés nulis pupuh asmarandana dina unggal tindakan pikeun mikanyaho hasil panalungtikan anu geus ditangukeun. Kriteria ketuntasan minimal (KKM) mata pelajaran basa Sunda di SMP Negeri 6 Kuningan nya éta 75. Siswa dianggap tuntas lamun bisa ngahontal KKM atawa leuwih ti 75, sedengkeun anu disebut can tuntas nya éta siswa anu can ngahontal 75 atawa peunteunna kurang ti 75.
- c. Nganalisis hasil observasi aktivitas guru jeung siswa ku cara ngitung unggal presentasi tiap kategori dina unggal tindakan anu dilakukeun ku panalungtik jeung ngitung présentasi ti *observer*.
- d. Nganalisis hasil catetan lapangan salaku hasil réfléksi panalungtik kana prosés pangajaran anu teu ditepikeun jeung teu dijelaskeun observasi ku sabab muncul kalawan teu direncanakeun saméméhna salaku bahan tinimbangan pikeun ngalakukeun refleksi anu baris dilarapkeun dina kagiatan pangajaran.

- e. Ngalakukeun analisis kualitatif, nya éta nyindekkeun ngaronjat henteuna hasil pangajaran anu geus dilaksanakeun dumasar tina hasil observasi kalawan babarengan jeung *observer*.

Kritéria ketuntasan minimal (KKM) pelajaran basa Sunda di SMP Negeri 6 Kuningan nya éta 75. Siswa anu disebut tuntas nya éta siswa anu meunang peunteun ≥ 75 , sedengkeun anu disebut can tuntas nya éta siswa anu meunang peunteun < 75 . Sangkan leuwih jéntré bisa dititénan dina tabél 3.2 ieu di handap.

- f. Ngadéskripsikeun hasil analisis data nu mangrupa hasil observasi jeung hasil tés nulis pupuh asmarandana.
- g. Napsirkeun hasil analisis jeung deskripsi data.

Tabél 3.2
Konvérsi Peunteun

Peunteun	Keterangan
≥ 75	Tuntas
< 75	Can Tuntas

- h. Nyindekkeun hasil panalungtikan.